

MOVIMENT OBRER A LA RESTAURACIÓ

Introducció

Capitalisme: nova organització de treball → assalariat

- Maximitzar els beneficis al mínim cost possible.

SXIX neix industrialització a Catalunya, i les fàbriques utilitzaven una mà d'obra assalariada (proletaris)

→ Clases antagòniques

- ◆ **Burgèsia**: amos dels mitjans de producció (fàbriques, màquines, matèries primeres i dels prod q s'elab). Decideixen la disciplina
- ◆ **Obrers, proletariat**: amos de la força de treball. X sobreviure, depenien d'un contracte i amb els beneficis havien de cobrir les seves necessitats.

→ Condicions laborals

- ◆ **Salari**: amb prou feines donaven per menjar. Calia q les dones i els fills (+6 anys) treballessin per mantenir la família, (salari inferior als homes)
- ◆ **Jornades lab**: molt llargues, 6/7 dies de la setmana. No hi havia cap protecció en cas d'atur, malaltia/accident o vellesa.
- ◆ **Habitatges**: petits, miserables, vivien amuntegats. No tenien serveis d'enllumenat, ni aigua corrents, ni clavegueram, ni carrers empedrats.
- ◆ **Sanitat**: Les malalties infeccioses es propagaven ràpidament i afectaven una població molt vulnerable a causa de la mala alimentació i del treball esgotador. Tampoc hi havia assistència mèdica gratuïta
- ◆ **Escolarització**: pocs infants anaven a l'escola

Conflicte social (lluita de classes)

Els treballadors van prendre consciència que calia millorar la seva situació. I aquí sorgeix el mov. obrer en busca de la defensa del dret dels treballadors.

- **1820**: primeres protestes. Defensen el dret d'associació i la millora de les condicions laborals
- **1840**: primers sindicats. Defensa del obrers.

Fins al Sexenni Democràtic no volien abolir el capitalisme, només el volen reformar.

Durant el Sexenni (1868) arriben idees de tancar el sistema. Apareix:

AIT (Associació Internacional de Treballadors): primer intent d'agrupar tots els qui pensaven q calia planificar l'organització dels treballadors x aconseguir-ne l'emancipació i x lluitar contra capitalisme. Ambdós (social/anarquisme) volen viure segons la naturalesa però prenen diferents camins.

→ Socialisme/comunisme (Marx i Engels): defensaven q havien d'organitzar-se políticament x constituir un nou Estat obrer.

- ◆ El capit és injust, i l'ésser humà no pot érrer quan viu en el capit, la humanitat és infeliç pq és contrari a a naturalesa
- ◆ El capit s'acaba amb una **Revolució** protagonitzada x la classe obrera (organitzada i dirigida pel Partit Comunista), amb violència. Volen prendre el poder.
- ◆ **Dictadura del proletariat**: nou ordre social en el q no existiria la propietat privada i tots els béns de producció estarien en mans de l'Estat. És un procés q dura 10 anys en els quals desapareixerà les diferències eco i socials i s'arribarà a la **societat comunista**: no classes socials, aboliment de l'explotació de l'home x l'home i extinció de l'Estat. "La societat ens deixarà viure com som x naturalesa"

→ Anarquisme (Bakunin): (tmb considerada socialisme) Oposició radical a l'acció política i a la formació de partits polítics.

- ◆ **Abolició** de l'Estat, oposats a l'autoritat, poder, exèrcit, govern, etc.
- ◆ Volen socialitzar la riquesa
- ◆ Cal **eliminar** el poder x transformar la societat.
- ◆ És tmb una filo de la vida

→ **Reformistes:** lluiten pels drets però no es posicionen

1875: La Restauració declara ilegal el mov obrer, considerat una alteració política. Esdevé **clandestí**.
Associacions obreres:

→ **Socialistes:** ideologia minoritaria, concentrada maj. a Madrid

- ◆ **1879:** fundación del **PSOE** (Pablo Iglesias) → partit marxista.
- ◆ Programa Polític
 - màxims: arribar a una societat sense propietat privada → obj final
 - mínims: ideals de nacionalitzar certs tipus d'empreses i q l'Estat
- ◆ **1881:** Sagasta **legalitza** el mov obrer. PSOE pot actuar ara a la vía pública
- ◆ Casas del pueblo / **ateneus:** local social q vol allunyar de les tavernes i culturitzar als treballadors, mitjançant xerrades, reunions, formacions, tallers, confe, etc.
- ◆ **1888:** fundació de la **UGT:** vol separar la lluita política de la sindical → organitza els treballadors
 - Indep de l'ofici, repre la classe obrera en general.
 - Reivindica les condicions lab. Que s'assoliran al 1892
 - No violència, ni terrorisme. Vía política parlamentària
- ◆ **1 Maig 1886:** a Chicago es manifesten per reclamar les 8 hores de treball, d'oci i de descans
 - **1889:** s'estableix com a dia festiu

→ **Anarquistes:** crea una cultura (escoles, literatura, educació, premsa). És una manera d'entendre el món

- ◆ Antipolític: vol destruir l'Estat. Crea associacions obreres (sindicats) i no partits. "Ni Déu, ni pàtria, ni amo" (cap propietat privada)
- ◆ **1881 FTRE:** legalització i aconsegueix federar-se (autonomia). Creix ràpidament
- ◆ A Catalunya i Andalusia: estratègia violenta → enfrontament amb la guàrdia civil.
 - Anys conflictius a Andalusia
 - Muntatge policial: **La mano negra** → Segons l'Estat ES "la mà negra" vol atemptar contra les institucions. Justifica així la repressió indiscriminada contra l'anarquisme andalús. El govern responsabilitza la FTRE de les accions violentes
- ◆ Divisió
 - **Anarcosindicalistes:** proorganització, acció de masses i sindical. Violència
 - **Anarcocomunistes:** antiorganització i espontaneïsmes. Propaganda pel fet
- ◆ **1888:** dissolució però divisions internes i pressió policial
- ◆ **1890: Terrorisme anarquista. Propaganda pel fet**
 - Atemptat del Liceu
 - 96 → Atemptat de Corpus
 - 97 → assassinat Cánovas: venjança del Procés de Montjuïc
- ◆ **1896:** forta repressió policial, centenars de detinguts tancats a Montjuïc, torturats
- ◆ **Procés de Montjuïc:** jutgen a centenars de persones. Condemnades a mort o penes de mort
 - Campanya contra les irregularitats: en contra del procés ja q no s'havien respectat els drets
 - Es declara NUL → s'indulten:
- ◆ Fins al 1909 no es recupera el moviment

→ **Reformistes**

1ª Legislació laboral

A finals de sXIX, neix la preocupació per la qüestió social (obrers) → Apareix la 1ª Legislació laboral ES

→ Protecció d'obreres embarassades. Llei q regula les assegurances → embrió de la seguretat social

- Canvi produït x una Encíclica (doctrina) papal - Rerum Novarum
 - ◆ El Papa documenta (en nom de Déu) una doctrina. Es posiciona sobre les novetats
 - El capitalisme, liberalisme i el mov. obrer no són pecat. És compatible amb la moral catòlica
 - Pecat: maltracte a la classe obrera
 - Neixen sindicats catòlics: vinculat a parròquies pq el Papa ho aprova

Catalanisme 1833-1880

Resistència al nacionalisme ES

1833: Espanyolització

- Castellanització: alguns la parlen voluntàriament pq creuen q és la llengua elevada. Altres es resisteixen pq creuen q és una imposició
- Homogeneïtzació cultural: país no plurilingüístic. No es pot parlar català en l'administració pública, en l'ensenyament i actes oficials.

Factors condicionants (origens): han de tenir força i han de desenvolupar-se en un context favorable.

- **Cultural:** pervivència del català → s'ha perdut de manera escrita però es parla. Molts no es senten inferiors i són fidels a la llengua
- **Ideològic:** arribada del Romanticisme → reivindicació de l'ús literari i científic del català.
 - ◆ Neix la **Renaixença** → mov. literari i cultural format x burgesos, q reivindica l'ús públic i literari de la llengua catalana. Intelectuals i erudits van restrejar les arrels de la literatura, història, dret i folklore catalans x recuperar i reivindicar la identitat pròpia. Neixen els Jocs Florals, x promoure i difondre la llengua i x estimular poetes a escriure.
 - ◆ Arriba el nacionalisme (català): a CAT hi ha llengua, costums i cultura pròpia, per tant pot ser una nació. "Estem sota la llei ESP però som una nació"
- **Polític:** 2 ideologies polítiques anticentralistes → no tenen en compte les diferències regionals.
 - ◆ L'Estat liberal aposta x un model d'organització estatal basat en la centralització política, econòmica, adim, jurídica i militar. El progressisme català discrepava la centralització tant radical i reclamava més atribucions pels ajuntaments i diputacions.
 - **Carlisme foralista:** a més de tradicionalista i absolutista, defensa les institucions tradicionals a Catalunya. Els carlins catalans reconeixien els antics furs de CAT i volien restablir llibertat perdudes.
 - **REP federals**
- **Socioeconòmic:** conseq de la industrialització a CAT. Les lleis econòmiques perjudiquen l'economia catalana.
 - ◆ Política comercial exterior:
 - **Proteccionisme:** dificultar l'entrada de productes externs (amb aranzels). Però perjudica les exportacions. Defensat per la burgesia catalana
 - **Lliure canvisme:** accepten l'entrada de productes externs

Catalanisme polític 1880:

Reivindicació de lleis favorables per la nació catalana. S'organitzen i reclamen drets. CATALANISTES Mov protagonitzat x classes mitjanes (advocats, notaris, metges, period, etc.)

- És un grup minoritari però molt actiu i amb idees clares (de la seva)

Mov Barceloní i ciutats properes. Dsp s'aixemplarà en les classes socials, seguidors i territorialment.

El Catalanisme deixa de ser únicament cultural i passa a reivindicar drets polítics. Mai es presentarà a les eleccions perquè hi desconfiaven, fins als últims anys del sXIX

Valentí Almirall: polític català republicà federal → pare intel·lectual, comença a reivindicar drets per la nació catalana.

- Considerat pioner del catalanisme. Defensava que Catalunya havia de tenir unes formes d'autogovern pròpies
- Va elaborar una teoria sobre el catalanisme.
- Considerava les diferències entre la Catalunya industrial, moderna i dinàmica; i una Espanya fonamentalment agrària, amb un clar predomini de les classes tradicionals i un sistema polític centralista.
- Autogovern ja que permetrien atendre amb més eficàcia els problemes polítics, socials, econòmics i culturals del país
- Recull les seves idees en el llibre **España tal cual es**: crítica el sistema polític de la Restauració